

GOUDEN TIJDEN

NEERLANDS
ALTERNATIEVE
BOEKENWEEKGSCHENK

INHOUDSOPGAVE

Voorwoord door Martijn Neggers

Tilburg: *Je huilt, mijn slaaf...*

Nijmegen: *Ik ben een helper!*

Amsterdam: *'Vlammen in de nacht'*

VOORWOORD: SUPERMARKTACTIES

Afgelopen week was mijn moeder jarig. Ik ben op visite gegaan met een bosje bloemen. Toen ze de deur opende, was ze blij verrast: in onze familie lopen we bij elkaar de deur niet plat. Ik feliciteerde haar met haar zevenenvijftigste verjaardag en overhandigde haar de bloemen.

‘Oh ja. Ik heb hier nog een boek. Heb ik afgelopen jaar geschreven. Als je je bloemen wilt houden, moet je wel eerst even mijn boek (à raison de €19,85) kopen. Anders neem ik de bloemen weer mee en maak ik rechtsomkeert.’ Verbouwereerd rekende mijn moeder af. De rest van haar verjaardag regeerde het ongemak.

In de boekenweek gebeurt in principe hetzelfde. Omdat het feest is wordt er een boekenweekgeschenk weggegeven. Waar ik weggegeven zeg, bedoel ik ‘met een ander, wél afgerekend boek, meegegeven.’ Dat is geen geschenk, dat is een supermarktactie: Twee voor de prijs van één. Twee boeken halen, één betalen. Lekker, literatuur wegen en kopen per strekkende centimeter. Meer waar voor je geld.

Maar zó werkt het niet in het cadeautjesgeefwezen. Een cadeau geef je aan iemand, omdat je het de persoon in kwestie gunt. Omdat je hem of haar blij wilt maken. Die persoon hoeft daar dan ook niets voor terug te doen. Ook niet een boek kopen.

Het boekenweekgeschenk is, volgens mij, een cadeau aan jullie, de lezers. Omdat jullie het hele jaar boeken kopen en lezen en wij dat op prijs stellen. Jullie krijgen een cadeautje omdat het fijn is om een cadeautje te geven. Niet om de boekverkoop in de boekenweek te stimuleren.

Daarom, nu: *Neerlands alternatieve boekenweekgeschenk*.
Voor elke lezer gratis op te halen op allerlei websites. Van
ons, voor jullie.

In drie steden hebben tweeënveertig dichters de han-
den ineengeslagen. Veertien in Amsterdam, veertien in
Nijmegen en veertien in Tilburg. Daaruit zijn drie sonnet-
tenkransen voortgekomen. Gedichten over gouden tijden
en over zwarte bladzijden.

Veel plezier met deze dichtbundel. We hopen dat je
hem nog niet hebt, want we kunnen hem niet meer rui-
len.

Martijn Neggers

DEEL I - TILBURG

JE HUILT, MIJN SLAAF

Martijn Neggers

In't kort, ghy negertje: toe huil niet meer

In't kort, ghy negertje: toe huil niet meer
een nieuwe tijd is voor je aangebroken
want werk maakt vrij, dus kom en strek die knoken
die stralend witte lach, die komt wel weer

Je mag hier poetsen, klussen en zelfs koken
dus zwijg toch, van 'Mijn handen doen zoo zeer!'
en van 'Wanneer zie ik mijn moeder weer?'
Neen: staakt het huilen en het onrust stoken.

Zoo vrolijk als je keek toen ik je kocht
als geinig slaafje voor de was en 't eten.
Alsof je door God zelf was uitgezocht:

Zoo blij en sterk... Maar dat lijkt nu vergeten
Wij waren vrienden voor het leven, toch?
Je huilt, mijn slaaf, maar 'k wil er niets van weten.

Nathan de Groot

Je huilt, mijn slaaf, maar 'k wil er niets van weten

Je huilt, mijn slaaf, maar 'k wil er niets van weten.
Terwijl ik speelgoed voor de kind'ren kocht
heb jij je bruusk gelaafd aan goudblond vocht
en alle pepernoten opgegeten.

Ik leefde nochtans zonder achterdocht
als één der meest naïeve digibeten
verslagen las ik, voor het scherm gezeten,
de namen van de sites die jij bezocht.

Verdomme! Ga de roe van zolder halen
en breng je stoute pakje van satijn.
Bevrijd jezelf van tranen en van kwalen.

Wie meent nu echt dat het een straf kan zijn
me spoorlags in natura te betalen?
Mijn blanke hart is soms van marsepein.

Jeroen Kant

Mijn blanke hart is soms van marsepein

Mijn blanke hart is soms van marsepein
Zo suikerzoet en zacht zijn er niet velen
als ik, die zelfs zijn Lebensraum moet delen
met iets dat wrang en zuur is, als azijn

'Het zijn net ratten!' klinkt het uit de kelen
'Verdelg ze, alle maten: groot en klein!'
'Kom, prop ze met z'n allen in een trein!'
En ach, wat kan het mij ook eig'lijk schelen

't Is heus niet zomaar dat er wordt geklaagd
Zulk laster lalt men echt niet voor de gein
Ze hebben er vast zelf ook om gevraagd

Ja goed, het doet misschien een beetje pijn,
maar 't is niet ik waarop er wordt gejaagd
Verschillen hou je toch, dat moet zo zijn

Andrew Cartwright

Verschillen hou je toch, dat moet zo zijn

Verschillen hou je toch, dat moet zo zijn
Een monster slaat de mens en zorgt voor rommel
Al leek King Kong verliefd, de enge drommel
Hij breekt z'n ketens, gromt en spuugt venijn

Zie Cinderella moe en klaar voor dommel
Haar smoel is zwart van roet, maar nul chagrijn
Het is een fraaie griet, geen schone schijn
Al is her ugly family name 'Miss Gromoll'

Oh, slaaf, blijf stil en dien, dan word je knap
Je vloek verdwijnt en mag een heil gaan heten
Zelfs enge Gollum wist van broederschap

Had arme Sméagol gif op zijn geweten?
Nee wacht, het is maar macht, óns eigenschap
De mensen zijn door pracht en macht versleten

Daan Taks

De mensen zijn door pracht en macht versleten

De mensen zijn door pracht en macht versleten,
verslagen door de sleur van zinloos werk.

De oorlogstrommel rommelt dan van ver,
hij slaat een beat die hier lang lijkt vergeten.

De hond, die briest en draaft, bewaakt het erf,
zijn stem gesmoord door 't spannen van zijn keten.
Roept woest: "Blijf uit mijn tuin, niet bij mijn eten!
'k Heb schijt aan wie achter de heining sterft."

Och beestje toch, de wereld blijft wel draaien;
perpetuum mobile van goud en pijn.
't Gewicht verschuift soms, huilers worden haaien,

maar 't is niet zeker wie straks wàt zal zijn.
Wie 't fruit niet lust had anders moeten zaaien.
Aan onze mazzel komt nu snel een eind.

Bas Jongenelen

Aan onze mazzel komt nu snel een eind.

Aan onze mazzel komt nu snel een eind
Begin dus nooit iets waar een eind aan komt.
Begraaf hem diep, die hond die bromt en gromt
Aan onze mazzel komt nu snel een eind

Bedenk dus goed: ook deze daad verstomt.
Afzijdigheid! Dan is je zaak verkleind,
aan onze mazzel komt nu snel een eind
Begin dus nooit iets waar een eind aan komt.

Je denkt: 'We leven in een tijd van goud,
dat beetje *bull shit* wordt al snel vergeten.
Het is nu heerlijk warm, en wat heet koud?'

Doch, ooit komt er de dag dat je versleten
bent, vergeten bent, dan ben je oud..
En bij een oude zeur komt niemand eten.

Pjotr Eijkenboom

En bij een oude zeur komt niemand eten

En bij een oude zeur komt niemand eten
maar hier beheert de jonge heer de keuken
Hoe goed 't is, het leger zal het jeuken
zij blijven enkel stront van vieze reten

De hergekauwde uitgekotste peuken
met koffie na vanillevla gescheten
Nog voor de autobus zo mag het heten
en achterlangs, hoe anders moet je neuken

Een maaltje van verhuld verguld venijn
de ware vryheit is voorbij dees keten
Five spices op een bedje van konijn

Wat zullen wij aldaar wc's speeddaten
waar nieuwelingen doodgaan van de pijn
Uit Neerlandsch hersenpannen zal men vreten

Lukas Meijssen

Uit Neerlandsch hersenpannen zal men vreten

Uit Neerlandsch hersenpannen zal men vreten,
maar wie mee vreten wil, moet ook mee dorsen
en dan zo'n zak vol graan de trap op torsen.
Ja, voor de molen draait, zullen we zweten.

Zodra de molen draait – een tour de force! –
is iedereen het werk meteen vergeten.
We schuiven snel aan tafel om te eten,
gebroederlijk te schransen en te morsen.

Ik ga dan vaak naar buiten, om te zeiken,
en daar sta ik dan, dronken van de wijn,
nog eventjes de molen te bekijken.

Ik voel me dan alleen, mijn hart doet pijn.
Ik wil ook één keer eens iets groots bereiken
Nog voor 'k voor altijd in mijn graf verdwijn.

Robert Proost

Nog voor 'k voor altijd in mijn graf verdwijn

Nog voor 'k voor altijd in mijn graf verdwijn
en ik mijn dagen flitsend zie passeren,
neig ik naar 't keer op keer verstokt proberen
van nu of ooit eens echt een zot te zijn.

'k Vertel mezelf: voor clowns en circusberen
is huis en haard toch veel en veel te klein
Vergeefs zoals de poppenkast, de schijn
van generaals die statig commanderen.

Nee, niemand lacht zich daarom nog kapot.
Al werd geschiedenis vandaag herschreven,
voor mij bestemd is 't star versteende lot

in schaduwspel een toegift af te geven,
als 'n ster te zien, verlichting voor de grot,
maar eerst zal ik het nemen van het leven.

Van der Grinten

Maar eerst zal ik het nemen van het leven

Maar, eerst zal ik het nemen van het leven
Mijn badkamer was nimmer zo gewit.
Wat spuit je toch vernuftig met die kit.
Chapeau, Roemeen, wat werk je toch gedreven.

Al heb ik dan geen slaaf in mijn bezit,
toch voel ik mij begunstigd en verheven.
Een hongerloon wil ik je nog wel geven,
ofschoon ik graag eerst kijk naar je gebit.

Hoeveel, per maand, stuur jij naar Hongarije?
Of ga je dit kwartaal nog op-en-neer?
Het is me wat, per jaar maar vier maal vrijen.

Al deed het harde ploeteren je zeer
en heb je tot aan Wenen lopen schreien.
Mijn dagen zal ik slijten als een heer.

Esther Porcelijn

Mijn dagen zal ik slijten als een heer

Mijn dagen zal ik slijten als een heer
Sigaren rollen kun jij als de beste
Dus rol jezelf gestaag maar uit de nesten
Het knippen van het kapje wil ik weer.

Je raapt de grond en veegt de assersten
Gebruinde knapenkuiten als van leer
Ben jij mijn gade, ik ben jouw meneer
Je zorgt voor mij, maakt mij de vetgemeste.

Ik neurie zachtjes al je diepste wensen:
'Naar buiten, naar de mijne voor heel even'
Die hitte in de popjes van je trossen!

Bekijk je nu dan hoe mijn knieën beven?
Je dierlijke gelaat maakt mij tot mens.
Jij geeft de heer moraal om naar te streven.

Hans d'Olivat

Jij geeft de heer moraal om naar te streven

Jij geeft de Heer moraal om naar te streven
(Want Hij weet ook niet altijd wat Hij doet)
Zolang jij nog kunt knielen als het moet
Heeft Hij tenminste nog ons eeuwig leven

Zo staat tenminste al die tijd beschreven
Al sinds Hij schiep & zag & het was goed
Totdat we met ons allen & met spoed
of rustig de vergetelheid in zweven

& in de tussentijd verblijven wij
We doen ons best, tenminste ongeveer
Mijn vrienden wel & heel misschien ook jij

Dus tap & schenk me nog een laatste keer
Ter heil & glorie van de maatschappij
& tevens ter verhoging van de sfeer

Nick J. Swarth

En tevens, ter verhoging van de sfeer,

En tevens, ter verhoging van de sfeer,
een koor dat zingt, vol überblanke barden,
een witte vloed van zieltjes die volharden.
'En garde!' lijkt hun motto, telkens weer.

In één dozijn gaan er al snel miljarden.
'O, wij zijn kind van onze tijd, meneer.
Vertrouwd met knipoog, ironie en meer,
zijn wij erg up-to-date en goed te harden.'

Maar deze eeuw vereist een kiese maat.
Delete dus drastisch zonder hem te saven,
de Wilders uit het duisterland van smaad.

En word met angst en beven, nobel streven
een *Wigger*. Vier dit groots, heerlijk primaat:
Je zeven kleuren stront, tot norm verheven.

Frank van Pamelen

Je zeven kleuren stront, tot norm verheven

Je zeven kleuren stront, tot norm verheven
Ze hebben je reeds tot je misfortuin
Van kruis tot aan het kroeshaar van je kruin
Van regenboogfaecaliën vergeven

Zelf bak ik ze het allerliefste bruin
In die zin dat ik er mijn hele leven
Met al mijn krachten naar zal blijven streven
Dat ik mijn eigen mores rondbazuin

Dus vraag niet of je moeder je komt warmen
En zwijg toch van 'Mijn handen doen zo zeer!'
Voor jammerklachten heb ik geen erbarmen

Maar droog je tranen, sla je ogen neer
Val nederig en stil in Morpheus' armen
In 't kort, ghy negertje: Toe huil niet meer

Het Verbond 013

Je huilt, mijn slaaf, maar 'k wil er niets van weten

Je huilt, mijn slaaf, maar 'k wil er niets van weten
Mijn blanke hart is soms van marsepein
Verschillen hou je toch, dat moet zo zijn;
De mensen zijn door pracht en macht versleten.

Aan onze mazzel komt nu snel een eind
en bij een oude zeur komt niemand eten.
Uit Neerlandsch hersenpannen zal men vreten,
nog vóór 'k voor altijd in mijn graf verdwijn.

Maar, eerst zal ik het nemen van het leven,
mijn dagen zal ik slijten als een heer.
Jij geeft de heer moraal om naar te streven

& tevens, ter verhoging van de sfeer:
Je zeven kleuren stront tot norm verheven!
In 't kort, ghy negertje: Toe huil niet meer...

DEEL II - NIJMEGEN

IK BEN EEN HELPER

Wout Waanders

Ik ben een helper zei de man bedeesd

Ik ben een helper zei de man bedeesd
maar dit is niet een taxi dus 't is beter
als jij niet meer om elke kilometer
vertellen gaat waar jij vaak bent geweest

ik wil niet weten hoe je als een skater
door 'n heuse megalooing bent gesjeest
of dat je eeuwenoude boeken leest:
je blijft voor mij een valse beterweter

ik ben toen maar wat stil voor mijzelf uit
m'n eigen historie uiteen gaan zetten
hoe ik een engels koopvaardijschip muilt

en tegelijk de meest voorname wetten
van heel het land bedenken in de kajuit:
hoe ik de mensen 't helpen kan beletten

Rinske Kegel

Hoe ik de mensen 't helpen kan beletten

Hoe ik de mensen 't helpen kan beletten
ik onderzoek het even met een loep
zoals het ruimen van de koeienpoep
en nooit een flinke kinderkeel opzetten

boerinnen hebben ook een eigen roep
maar eerst de oude schoenen goed bevetten
en met de vieze vodden, korte metten
dus geen begin aan geestelijke troep

mijn oma was een slim en keistoer wijf
ze wilde schooljuf zijn, alsof dat kan
met koeien, groot gezin, gebroken lijf

zo wil ik absoluut niet in de ban
daarvan verworden spieren, hartstocht stijf
nooit neem ik dus een boerenlul als man.

Carlijn Brouwer

Nooit neem ik dus een boerenlul als man

nooit neem ik dus een boerenlul als man:
dan hangt m'n wereld van verveling stil.
vóór Boer zoekt Vrouw begint: ja graag een pil,
die toch kalmeren moet; bedwelmen kan.

want dan is zelfs zo'n boerderij best chill:
niks koe op stal, maar roze olifan-
ten. Luxe stof verscheept uit ver Japan,
exotisch fruit, verboden vrucht (met schil).

ik proef het avontuur, de woeste droom
van deserteren uit m'n streekroman
in hangmat onder kokosnotenboom.

maar mij rest pandanrijst uit 'n hapjespan
en dus hou ik me vast aan dit fantoom:
ooit trouw 'k een rijke sultan uit Iran.

Elske van Lonkhuyzen

Ooit trouw 'k een rijke sultan uit Iran

Ooit trouw 'k een rijke sultan uit Iran,
een knappe jongeling met twaalf paleizen.
Op een kamelenrug gaan onze reizen
het schip van de woestijn, ik en mijn man.

Hij zal mijn blanke vrouwenschoonheid prijzen,
schrijft in het zand een teder toekomstplan,
vraagt of ik me daar ook in vinden kan
en bij hem blijf totdat we oud en grijs zijn.

Al hunker ik naar 't Perzische tapijt,
waar moeder ooit de hete pannen zette.
Die lang vervlogen, zorgeloze tijd.

Het zondagse servies en de kroketten,
ik scheld mijn liefde alle heimwee kwijt
ik leer hem zwanen vouwen van servetten.

Rik Sprenkels

Ik leer haar zwanen vouwen van servetten

Ik leer haar zwanen vouwen van servetten.
Eerst is het bleekwit linnen saai en plat.
Dan vormt zich in de blanke stof een pad;
een enk'le plooi, naar oude etiquette.

De lijnen zijn de grachten van de stad,
de zwanenvleugels vormen de lunetten:
een vesting voor mijn ongespeelde zetten,
want onoplettend zette jij me mat.

'Schiet op, want het gezelschap komt eraan!'
De bruidegom, je buldert door de gang.
Je ziet me, in mijn kantenkleed, niet staan,

Er wakkerde in mij een stille vlam,
maar plots werd ik voor jou een witte zwaan.
Nu hoop ik dat ik ooit nog huwen kan.

Linda van de Pol

Nu hoop ik dat ik ooit nog huwen kan

Nu hoop ik dat ik ooit nog huwen kan:
ik val de boot uit met mijn oude heden.
Door sterke dranken, drugs en Iron Maiden
(behaarde metal mannen) kon ik van

de bloemen die ik had geen bosje kneden.
Ik kuste, vree met Jan en alleman,
tot plotseling mijn buik langzaamaan span-
de, kleine ledematen uit mij gleden.

Ik liet mijn eigen kind een vuilniszak
van binnen zien om zo zijn lucht te pletten.
Ik werd betrappt – zat jaren in de bak.

Een seksverslaafde moordenaar met vette
gewelven, weinig strak, zoekt man in pak.
Zal contactadvertentie dertig zetten.

Maarten Buser

Zal contactadvertentie dertig zetten:

Zal contactadvertentie dertig zetten:
mijn eisen aan een vent: niet al te glad,
wat zachte handen, 'tuurlijk een strafblad,
en vrij van vele onuitleg'bre smetten

'k geloof niet in 'vanzelf wel op je pad',
maar weet wanneer en waar ik op moet letten;
onwetendheid is toch alleen voor sletten
bij 'n éénpersoonsgerecht op het dienblad

ik zeg hem: geef me eten of ik schiet
nog voor 't diner zal ik je zacht ontsmetten
met glazen wijn, 'k heb nog een fles. lach niet

naar mij als je het sexy vindt kroketten
te trekken uit de muur; lust hoort zo niet
kortom: ik heb nog veel werk te verzetten

Dennis Gaens

Plasvrees en grootvaders

'Kortom: ik heb nog veel werk te verzetten.'
zei hij zacht tegen zichzelf toen hij weer
– het was die avond voor de derde keer –
zijn lul door 't afdruiprek de bak in legde.

Hij dacht aan opa Gerard met geweer
die 's avonds voor de deur elkeen belette
die poogde voet op zijn terrein te zetten
– hij schoot ze, zonder twijfel in hem, neer.

Als zelfs je spiegelbeeld niet naar je kijkt
en je op het gedeeld toilet niet kan
is alles echt zo erg als dat het lijkt.

En aan de spiegelrand ziet hij het dan:
een blad waarop zijn opa's handschrift prijkt:
'Je wordt nog eerst jezelf en dan pas man.'

Johan Roos

Je wordt nog eerst jezelf en dan pas man

Je wordt nog eerst jezelf en dan pas man.
Daartussen wacht je baardgroei, schelmenstreken.
En ik, die ergens anders op je reken,
weet wel: dit is nog niet mijn pakkie 'an.

Je moet eerst nog een pantser om je kweken
van achteloos en mannelijk elan.
Je tranen moeten eerst nog in de ban.
En ik, ik wacht tot dan hier op een teken.

Maar als je dan jezelf hebt afgelegd,
er niets meer is dat zomaar in je lacht,
je een façade bent: niets is meer echt,

dan wacht alleen de zee: het is volbracht.
En naar je lijk wordt dag en nacht gedregd.
Toch ben je al van mij, de zwaartekracht.

Sebastiaan Andeweg

Toch ben je al van mij. De zwaartekracht

Toch ben je al van mij. De zwaartekracht
belet me haast de lust om in te slapen.
Het is mijn geur waarmee ik je ontwapen.
Je ligt er beter bij dan ik vannacht.

Terwijl je zwijgend droomt van alle knapen
slaap ik niet naast je, maar bezie de gracht.
Verbeeldt die dan de Gordel van Smaragd
en hoe het hier oneerlijk is geschapen?

Hoe regelmaat mijn leven heeft verrijkt,
toch heb ik ooit ook heel wat af gefeest,
dat leven veel op mango's plukken lijkt.

We zijn er toen toch allen bij geweest.
Ik denk weer aan je hoe je lacht en kijkt-
leert hoe je stil mijn zwarte bladen leest.

Alan Moss

Leert, hoe je stil mijn zwarte bladen leest

Leert, hoe je stil mijn zwarte bladen leest:
En weet dat deze inkt de kogellader
van feiten is. Beraden wij ons nader
Op onze kilte, onze handelsgeest?

Gemuite zilvervloten zijn de dader
Van aangezwollen 'Nederland!' geweest.
Benedendeks bezweren zij bevreesd
De golven met gedachten aan hun vader.

Vermaan me lief de wonden die ik wis
Of die ik wissen wil, die zware wacht.
'Er is geen tijd voor deze dodenmis.'

'Een ander heeft het erger uitgedacht.
Het is maar grijze voorgeschiedenis.'
Je vouwt een ezelsoor bij elke klacht.

Jelko Arts

Je vouwt een ezelsoor bij elke klacht

'Je vouwt een ezelsoor bij elke klacht
die in ons gastenboek is opgeschreven.
Een ezelsoor bij weinig te beleven
en hier weer een bij bed was iets te zacht.

Hoe jij steeds naar verbetering blijft streven,
als tiener zag ik dat al als je kracht:
geweldig pa, hoe jij nog altijd tracht
je staf een punt van aandacht mee te geven.'

Haar vader zwijgt en wil niets laten blijken.
Hij vouwt slechts als er Duitsers zijn geweest:
want denk je dat ze dankbaar naar ons kijken?

God nee, als je dat gastenboekje leest:
dan zie je dat ze enkel kunnen zeiken.
Hier heerst de oorlog nog, op zijn cliché-st.

Joep aan den Boom

Hier heerst de oorlog nog, op zijn clichést

Hier heerst de oorlog nog, op zijn clichést.
De mannen in de kleren van de vrouwen,
zijn wolven in schaaps-; zonder zelfvertrouwen.
Ik zag een jongeman die labels leest.

Hij likte van de ongestreken mouwen,
het was als ijsjes eten op een feest
waar je te weinig drinkt en mensen vreest.
Hij speelde indoor-luchtkastelen bouwen.

De opblaasbare popidolen lopen
langs alle dichte H&M's bij nacht
met lege flessen, modieus bezopen.

Denk terug aan die jongeman. Veracht
bontkragte beauty's die van harte hopen
door mannequins vol stijl te zijn verkracht.

Marieke Winkler

Door mannequins vol stijl te zijn verkracht

Door mannequins vol stijl te zijn verkracht
en plots vervoerd in 'n bulkschip vol met kolen
dat losbandig door het kanaal blijft dolen
in al zijn aangeraakte zwanenpracht

De *Mighty Servant* en zijn tegenpolen
is hier, en in zijn ruim ontploft de nacht
De vloer, het gruis, je huid, voelt vissig zacht
Niemand ontkomt aan deze grote molen

En op de wal daar dansen jonge vrouwen
Want naast het water is het altijd feest
Er is er één om feilloos op te bouwen

Zij weet, zij is hier eerder eens geweest
Kwam iemand tegen, vroeg hem om vertrouwen:
Ik ben een helper zei de man bedeesd

Het Verbond 080

Hoe ik de mensen 't helpen kan beletten

Hoe ik de mensen 't helpen kan beletten:
Nooit neem ik dus een boerenlul als man
Ooit trouw 'k een rijke sultan uit Iran
En leer hem zwanen vouwen van servetten.

Nu hoop ik dat ik ooit nog huwen kan,
Zal contactadvertentie dertig zetten.
Kortom: ik heb nog veel werk te verzetten;
Je wordt nog eerst jezelf en dan pas man.

Toch ben je al van mij. De zwaartekracht
leert hoe je stil mijn zwarte bladen leest:
Je vouwt een ezelsoor bij elke klacht.

Hier heerst de oorlog nog - op zijn clichést
door mannequins vol stijl te zijn verkracht:
'Ik ben een helper...' zei de man bedeesd.

DEEL III - AMSTERDAM

VLAMMEN IN DE NACHT

Simon Mulder

Olympus, 500 v. C.

De lauwerkransen zijn reeds lang vergeven
En alle lof en troost, en alle eer
Noch schoonheid, noch behagen is hier meer
En wie hier komt, leert slechts vergeefs te streven

De reiziger rest niets dan spijt en zeer
De viering van dit al was maar voor even,
En wie haar heeft gemist blijft onvergeven
De gouden tijd, verstreken, keert niet weer

Nu komen wij en zien: ons is afhanden
Gebracht wat ons als erfdeel was bedacht
En wat in het verschiet lag, ligt aan banden

Nu zullen wij dit zwarte boek, veracht,
Verworpen, achter ons verbranden,
Om nog eenmaal te vlammen in de nacht

Amber-Helena Reisig

Mare

om nog eenmaal te vlammen in de nacht
verwierven zij, de mannen, onze landen
ze klauwden in de aarde met de handen
verstoken waren wij van alle kracht

wij kenden onze vijanden, de stranden,
van zee en water kwam een woeste macht
het ging niet als de schepper had bedacht
de hele wereld zou voor ons ontbranden

nu heeft de dood de aarde weggeschroeid
en zie, de mannen zijn al opgerukt
de doden hebben zij aan ons geboeid

voor eeuwig zullen wij worden bedrukt
het leven dat voor ons ooit heeft gebloeid
verfoeiden wij toen was het weggerukt

Wouter Ydema

Verfoeiden wij, toen was het weggerukt

Verfoeiden wij, toen het was weggerukt,
Het leven, daar het ons weer was ontnomen?
En is ons slapen—waar wij dan ook komen—
Gewoon de dood, met dromen opgesmukt?

De krant, gemaakt van opgekweekte bomen,
Is nu degene die de dagen plukt;
Wij worden door de woorden onderdrukt
En hebben inkt in onze aders stromen.

Eén regel, en daar staat een mensenleven:
'Een jongen stapte van het viaduct.'
O kunnen wij onzelf nog wel vergeven?

Hij hield haar handen aan zijn borst gedrukt
En zei—wat niet werd opgeschreven—
Die ene zin: het is me niet gelukt.

Daan Doesborgh

Het zwarte getijdenboek van 1518

Die ene zin: het is me niet gelukt

Gesproken door de lijfarts van de vorst

Die haast zijn heer het nieuws niet zeggen dorst:

Uw vrouw Maria is aan ons ontrukkt

Gevallen, en een bloeding in de borst

Gewoon tijdens de jacht verongelukt

Een groene appel van een boom geplukt

Een man die nu de zwaarste pijnen torst

En Maximiliaan van Oostenrijk

Temidden al zijn dof geworden pracht

Bestelt bij kunstenaars als laatste blijk

Van rouw, een boek dat zwart is als de nacht

Getijden van de dood, Gods ongelijk

Maar hij heeft er zijn kruisweg mee volbracht

Leonard van Rij
De Spaanse Furie, 1576

“Maar Hij heeft er Zijn kruisweg mee volbracht
dus wat is er nou mis met rode wijn?
Toe, neemt u nog een slok, graaf Eberstein
en teken ook meteen de overdracht...”

Na deze woorden van de kapitein
werd Antwerpen geplunderd en verkracht;
er lagen kanten kraagjes, fijngeragd
vanaf de Schelde tot het grote plein.

Ook heeft een huurling die was uitgeplunderd
heel bruut (want hij was taai en welbestukt)
een talrijk nageslacht verwekt in Zundert.

Ik kwam er gister langsegepickuptruckt;
toen ik “Olé!” riep, heeft een man geglunderd
al ging hij ook onder de last gebukt.

I.N. van Dralen Jr.

Delft, 1584

Al ging hij ook onder de last gebukt
hij wist: er moest er eentje zijn die opstond
tegen de vorst, die Habsburger, die mopshond
die zo veel jaar het volk had onderdrukt.

Zelfs toen er een beloning op zijn kop stond
en hij door Filips II was kaalgeplukt
heeft Willem zich niet aan zijn plicht ontrukkt
totdat Balthasar Gerards hem naar Job zond.

Hij had nog vele jaren willen strijden
maar werd in koelen bloede afgeslacht
met een pistool – het waren wrede tijden.

Één zinnetje heeft hij nog uitgebracht
tot slot: “Mijn God, mijn god, heb medelijden...”
De woorden waren hard, de zin was zacht.

dr. Lena N Ravijn

De overwintering op Nova Zembla, 1596

De woorden waren hard, de zin was zacht:

“De Windhond, kapitein, is vastgevroren.”

En Willem Barentsz dacht: “We zijn verloren
ons plan was ambitieus en ondoordacht –

dat het riskant was, wist ik van tevoren

maar hier te sterven had ik niet verwacht.

Er is geen hoop meer, de polaire nacht

kent geen soelaas, geen geur, geen ochtendglorien. “

Maar eens zag uit hun huis van tochtig drijfhout

Gerrit de Veer de zon, een bonte pracht –

dat kon niet waar zijn, mat hij met zijn schrijfhout...

Wás het niet waar, was het verbeeldingkracht

van een verdwaalde ziel die zijn poot stijfhoudt?

Hij weende om zijn eigen jammerklacht.

dr. Anna R. van IJlen

De terechtstelling van Johan van Oldenbarnevelt, 1619

Hij weende om zijn eigen jammerklacht
want hij had nog de roem willen verwerven
van mannen, stervend, die als mannen sterven
alvast geprezen door het nageslacht.

Maar bij de beul verliet hem zijn reserve
en riep hij "Maak het kort!" De dommekracht
heeft desondanks, respectvol, nog getracht
de schijn van waardigheid niet te bederven.

De beul vroeg op zijn beurt aan de spierwitte
Van Oldenbarnevelt, die bevend was gebukt
of die (de zon scheen laag) kon gaan verzitten.

Nóg heeft de klap twee vingers meegerukt:
de beul, stelt Freud, was zeker een verhitte
neuroot. (Lees: oversekst en underfuckt.)

Narnja Drilven

Congres van Wenen, 1815

Wat was hij oversekst en underfuckt
die kleine generaal (Napoleon)
die landjes pikken, steden nemen kon
en nimmer uitgerukt is opgerukt.

Hij won altijd. Goed, niet van Wellington
en ook in Rusland is het niet gelukt;
hij heeft gepechvogeld, gedonaldduckt
ondanks zijn eierzucht en testosteron.

Zijn keizerschap werd overal betwist.
"De Europese adel houdt niet van me
en als ik weg ben, word ik niet gemist!"

Toch bracht hij grondwetten en kilogrammen.
In Wenen werd zijn invloed uitgewist
maar toen hij weg was, riepen wij: "Godsamme!"

mr. Nol de Muis

Tiberius en Caligula

Maar toen hij weg was, riepen wij: "Godsammel!
Wat een geluk dat wij die kerel kwijt zijn."
Men weet dat over hem de roddels feit zijn:
Hij hield niet erg van hobby's zoals dammen;

Nee, wie zijn bed uitkwam onder de schrammen
Moest steeds een vent of veel te jonge meid zijn;
In Capri had hij verder op de tijdlijn
Plezier in hoofden van de romp aframmen

En dan zijn neef, die eerst wel leuk kon praten,
Maar toen ging moorden tot hij om het leven
Kwam door een samenzwering van soldaten;

Diens oom moest trouwens door een kussen sneven.
De eerste eeuw door zonder machtsfanaten?
Het lukte niet, het lukte zelfs niet even

ds. Lou Nimmer

Nero

Het lukte niet, het lukte zelfs niet even
Om christen zijnde in die wanvertoning
Die Rome was na keizer Nero's kroning
(Althans, geen kroning, maar een zeer bedreven

Machtsovername: princeps voor het leven):
Me veilig wanen in mijn eigen woning.
Ik werd verraden wegens de beloning,
Van broeders en van zusters weggedreven.

Zijn Gouden Huis was waar werd aangeklopt
En waar de angst me haast wist te verlammen:
Voor kaarsen had hij blijkbaar niet geshopt,

Want Nero bond zijn christenen aan stammen
Nadat ze in de pek waren gesopt;
En het werd nacht en wij moesten gaan vlammen.

Drs. Mien Mulo

Ieper 1914

En het werd nacht en wij moesten gaan vlammen.
De Duitsers zaten hier, de Fransen daar,
de Engelsen – het scheelde maar een haar –
konden nog schuilen achter aarden dammen

Het open veld geleek een abattoir
vol ledematen als verbrande hammen;
Het gas kwam zich in onze ogen krammen,
Een op ons toegeslopen moordenaar

Het akkerland bracht lang slechts wrange vruchten
En wij, nog niet ten dode opgeschreven,
We zochten naar een stad om uit te vluchten

Maar het was weggerukt, niets was gebleven
Nu kan ik Call of Duty niet meer luchten
Dat rotspel had ook moeten autosaven

JN van Nare-Drill

Kwadendamme 2009

Dat rotspel had ook moeten autosaven.
Ik ging zo lekker bij de simultaan:
we speelden Warcraft, ik stond bovenaan
en had de vijand ver uiteengedreven.

Toen is ineens het netwerk platgegaan.
Ik was al veertien dagen opgebleven
maar liet (mijn accu had het ook begeven)
mijn legioenen reddeloos verslaan.

Nu ga ik vaker bridgen en ik brei meer
en stort me meer en meer op cryptogrammen
maar zelfs als ik ga zeilen op het IJmeer

dan blijft mij de herinnering verlammen:
ik kwam en zag en had geen batterij meer
tijdens die LAN-Party in Kwadendamme.

Nanne van Drommels-Druilreijn
Nederland, 2013

Tijdens de LAN-Party in Kwadendamme
had het congrescentrum de tweede zaal
verhuurd aan theologische moraal-
geleerden die nog steeds met telegrammen

communiceerden, liefst in dode taal.
Het Lan-Party-publiek met hanekammen
hoorde maar steeds die professoren zwammen
en voor de sfeer was dit catastrofaal

Een partyganger nam een kachelpook
en sloeg: dit kon geen sterveling overleven
Die man kwam onlangs vrij, is aan de coke

en voelt zich boven elke lof verheven
Dat is uiteindelijk maar beter ook:
de lauwerkransen zijn reeds lang vergeven

Het Verbond 020

Om nog eenmaal te vlammen in de nacht

Om nog eenmaal te vlammen in de nacht
Verfoeiden wij toen het was weggerukt
Die ene zin: het is me niet gelukt
Maar hij heeft er zijn kruisweg mee volbracht

Al ging hij ook onder de last gebukt,
de woorden waren hard; de zin was zacht
Hij weende om zijn eigen jammerklacht
want hij was oversekst en underfuckt.

En toen hij weg was, riepen wij: Godsamme!
Het lukte niet, het lukte zelfs niet even
En het werd nacht en wij moesten gaan vlammen.

Dat rotspel had ook moeten autosaven
Tijdens de LAN-party in Kwadendamme;
Nu zijn de lauwerkransen reeds vergeven